

Δευτερολογία του Προέδρου της ΡΑΕ στην Συνεδρίαση της 12 Μαΐου 2022
της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής των Ελλήνων¹
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΗ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΓΟΥΜΑΣ (Πρόεδρος της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας):

Σας ευχαριστώ πολύ. Άκουσα με μεγάλη προσοχή το σύνολο των τοποθετήσεων.

Αυξημένα Κέρδη Ηλεκτροπαραγωγών στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας

Θα ξεκινήσω με το θέμα της **μεθοδολογίας του προσδιορισμού των κερδών** γιατί, και σε συνεννόηση με τα μέλη της Ολομέλειας, θα ήθελα να αποτυπώσω την ενόχλησή μας για κάποιες τοποθετήσεις. **Εκφράσεις όπως «προτεραιότητα της κυβέρνησης είναι η συγκάλυψη των κερδών και η ΡΑΕ συμπράττει σε αυτό», «το κείμενο που ετοιμάσατε είναι ένα κακογραμμένο εγχειρίδιο με εντολές Μαξίμου» είναι απαράδεκτες! Δεν σηκώνουμε κουβέντα για την αξιοπρέπεια και την ακεραιότητά μας! Θα ήθελα να αποσυρθούν αυτά τα σχόλια. Δεν σηκώνουμε τίποτα όσον αφορά την αξιοπρέπειά μας! Παρακαλώ για την απόσυρση του εν λόγω σχολιασμού. Έχουμε μεγαλώσει με αξίες οι οποίες είναι αδιαπραγμάτευτες! Έχουμε μάθει να σεβόμαστε τη δουλειά που μας δίνει ψωμί για να φάμε και η δουλειά που μας δίνει ψωμί για να φάμε είναι να προστατεύουμε το δημόσιο συμφέρον. Τελεία!**

Υπό την έννοια αυτή, το σημείωμα το οποίο ετοιμάσαμε και είμαστε ευγνώμονες στα στελέχη της Αρχής θεωρούμε ότι **είναι τεχνοκρατικά τεκμηριωμένο**, απαντάει σε όλα τα ερωτήματα τα οποία τέθηκαν για την περίοδο την οποία ξεκινήσαμε, το ανέφερα κι εγώ στην ομιλία μου γιατί ξεκινήσαμε τον Οκτώβριο, τότε φάνηκαν οι τιμές του φυσικού αερίου σε εμάς, τον Οκτώβριο και όχι τον Σεπτέμβριο. Τον Αύγουστο είχαμε καύσιμα και οι τιμές που υπήρχαν τότε δεν ήταν λόγω των τιμών του φυσικού αερίου. Το τεκμηριώσαμε. Νομίζω κάποιος που καταλαβαίνει αγορές, το καταλαβαίνει αυτό και είναι απόλυτα τεκμηριωμένο.

Η μεθοδολογία είναι προσδιορισμένη, τα δεδομένα είναι διαθέσιμα, μπορεί οποιοσδήποτε να τα πάρει, να τα κάνει επαλήθευση. Είμαστε ανοιχτοί σε οποιοδήποτε σχόλιο, αλλά δεν δεχόμαστε οποιοδήποτε σχόλιο όσον αφορά την ακεραιότητα και τον τρόπο με τον οποίο δουλέψαμε. Ήταν **αποκλειστικά δική μας τεκμηρίωση**, χωρίς καμία παρέμβαση και θέλουμε να πιστεύουμε ότι αυτή η εισήγηση θα υιοθετηθεί, γιατί προφανώς εμείς **εισηγούμαστε στην πολιτική ηγεσία** και εκτιμούμε ότι η εισήγηση θα γίνει αποδεκτή. Αυτό είναι ξεκάθαρο, **δεν κάνουμε φορολογική πολιτική.** Θα ήθελα να το αποτυπώσω.

Εποπτεία στη λιανική αγορά

Όσον αφορά το σχόλιο «γιατί καλέσατε σε ακρόαση προμηθευτές αφού δεν υπάρχει χειραγώγηση», ήθελα να διευκρινίσω ότι υπάρχει χονδρεμπορική και λιανική αγορά. Όσον αφορά τη **λιανική**, προφανώς και **έχουμε καλέσει σε ακρόαση 12 προμηθευτές, άρα σχεδόν το σύνολο των ενεργών προμηθευτών**, για δύο είδους θέματα προς διερεύνηση, όπως αποτυπώσαμε και στα οποία προφανώς θα υπάρξουν κυρώσεις, είναι δεδομένο.

Αυτό που, επίσης, σας ανέφερα είναι ότι εμείς **διακατεχόμαστε από μία λογική να μην επιβάλλουμε απλά κυρώσεις, αλλά να βρούμε ένα τρόπο να επιστρέφονται χρήματα αντί για**

---

¹ Με θεματική οργάνωση της τοποθέτησης, παράθεση συμπληρωματικών στοιχείων και λεκτικές διορθώσεις ώστε να βελτιώσει την κατανόηση του κειμένου που πηγάζει από τον προφορικό λόγο

κυρώσεις, γιατί οι κυρώσεις είναι ένα πρόστιμο το οποίο μπαίνει στον ισολογισμό της ΡΑΕ, δεν πηγαίνει στους καταναλωτές. **Το ίδιο ακριβώς κάναμε και με την αγορά εξισορρόπησης** που, όπως είδατε, με την τεκμηρίωσή μας ζητάμε να επιστραφούν τα 20+47=67 εκατ., προς όφελος των καταναλωτών και της αγοράς. Άρα, αυτός είναι ο τρόπος σκέψης.

Πρωτοβουλίες της Αρχής

Όσον αφορά για το τι έχουμε κάνει ή δεν έχουμε κάνει. Στον χαρακτήρα μου, όπως και των μελών της Ολομέλειας και της Γραμματείας της ΡΑΕ είναι ότι ποτέ δεν θα πούμε ότι τα κάνουμε τέλεια. Προσπαθούμε και ελπίζουμε να είμαστε αποτελεσματικοί. Αυτό που μπορώ να σας πω, είναι στα πλαίσια της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης είχαμε συνάντηση με την πολιτική ηγεσία, και η απόφαση για σύσταση του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης προήλθε από κοινή συνεργασία ως μια πολιτική για άμβλυνση των επιπτώσεων της κρίσης. **Την κοινωνική πολιτική την εφαρμόζει η πολιτική ηγεσία. Εμείς δεν εφαρμόζουμε κοινωνική πολιτική, εμείς εφαρμόζουμε ρυθμιστική πολιτική.** Άρα, προσδιορίστηκε η ανάγκη στήριξης τότε των καταναλωτών και δημιουργήθηκε το Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης (ΤΕΜ) το οποίο παίρνει κάποια έσοδα, παίρνει κάποιους πόρους. Παίρνει πόρους από τα δικαιώματα εκπομπών, που είναι δημόσιο χρήμα. Αυτά τα χρήματα πήγαιναν πριν στην στήριξη των ΑΠΕ. Δεν είναι αυτονόητο πως πρέπει να πηγαίνουν στη στήριξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, στο οποίο μάλιστα προσωπικά διαφωνώ. Θα πρέπει να πηγαίνουν κατά προτεραιότητα στην εξοικονόμηση ενέργειας, παρά τις ΑΠΕ. Αυτά τα χρήματα αντί να ενισχύσουν τις ΑΠΕ, επειδή επιπλέον οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας είχαν πλεόνασμα στον ΕΛΑΠΕ, πήγαν στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης. Ομοίως τον Δεκέμβριο, εμείς ήμασταν τότε διατεθειμένοι ακόμα και να μηδενίσουμε το ΕΤΜΕΑΡ αν δεν παίρναμε μια επιστολή από τον Υπουργό που να έλεγε ότι τα χρήματα του πλεονάσματος του ΕΛΑΠΕ θα πήγαιναν προς το ΤΕΜ. Και αυτό και έγινε. Επιστρέφονται αυτά και είναι 785 εκατομμύρια το ποσό το οποίο επιστρέφεται και εκτιμούμε ότι θα επιστραφεί και επιπλέον ποσό, με σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις. Αυτό όσον αφορά τα μέτρα τα οποία έγιναν.

Όσον αφορά το τι κάναμε σε **ευρωπαϊκό επίπεδο**. Η αλήθεια είναι ότι στα πλαίσια του ACER, τεκμηριώσαμε την ανάγκη υιοθέτησης νέων κανόνων. Όπως γνωρίζετε, δεν αλλάζουν οι κανόνες, δεν μπαίνουν όροι στην αγορά χωρίς να έχουν έγκριση από τη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας και/ή τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού. Είμαστε στην Ευρώπη, το πλαίσιο των κανόνων είναι αυτό και οφείλουμε να το σεβόμαστε. Τον Οκτώβριο, το κλίμα που διαπιστώσαμε στα πλαίσια των ευρωπαϊκών Ρυθμιστών Ενέργειας ήταν απόλυτα αρνητικό και εχθρικό σε οποιαδήποτε αλλαγή. Σιγά σιγά όμως με την τεκμηρίωσή μας καταφέραμε όπως σας ανέφερα και **πείσαμε την ενσωμάτωση ex-ante μηχανισμών που πιστεύουμε ότι είναι και η λύση και στα πλαίσια των μόνιμων λύσεων απομείωσης αυξημένης κερδοφορίας των παραγωγών.**

Μόνιμη λύση απομείωσης αυξημένης κερδοφορίας των παραγωγών

Θα ήθελα να τοποθετηθώ και επί αυτού. **Όσον αφορά τα διάφορα πλαφόν που συζητιούνται για την αγορά ηλεκτρισμού,** όχι την αγορά φυσικού αερίου. Για την αγορά ηλεκτρισμού. Δεν συμμεριζόμαστε ότι πρέπει να μπει ενιαίο πλαφόν στη χονδρική, γιατί αυτό μπορεί να είναι επιζήμιο για την ενεργειακή ασφάλεια. Γιατί ένα ενιαίο πλαφόν στη χονδρική ηλεκτρισμού, μια τιμή 100 ευρώ για παράδειγμα τη μεγαβατώρα, μπορεί να μας καταστήσει πλήρως εξαγωγικούς και να μην έχουμε

επάρκεια να υποστηρίξουμε το σύστημα μας. Άρα, αυτό το έχουμε τεκμηριώσει και από όσο γνωρίζουμε ούτε και η πολιτική ηγεσία το συμμαρξίζεται.

Όσον αφορά το πλαφόν στη λιανική. Προφανώς είναι το πιο κατανοητό μέτρο για τους καταναλωτές, όμως εγείρονται και θέματα αναίρεσης του ανταγωνισμού στη λιανική. Ο καταναλωτής θέλει να ξέρει μία τιμή και δεν τον νοιάζει πώς προέρχεται από οποιουσδήποτε μηχανισμούς. Οφείλω να σας πω το εξής. Στα πλαίσια των συζητήσεων που κάνουμε με τους ευρωπαϊούς Ρυθμιστές, η πιο επιτυχημένη πολιτική είναι της Νορβηγίας η οποία έχει βάλει πλαφόν στη λιανική, αλλά γιατί το έχει βάλει; Γιατί έχει το ταμείο από τα έσοδα των υδρογονανθράκων και εγγυάται οποιαδήποτε αύξηση της χονδρεμπορικής αγοράς, ενώ επιπλέον λόγω του μείγματός της έχει χαμηλές τιμές χονδρεμπορικής. Η πιο αποτυχημένη ή από τις πιο αποτυχημένες πολιτικές που υπάρχουν και ειπώθηκε και σήμερα ως παράδειγμα, αλλά δεν είναι παράδειγμα, είναι αντιπαράδειγμα, είναι αυτό που έχουν κάνει οι Βρετανοί, που είχαν επιβάλει πλαφόν στη λιανική σε επίπεδο έτους. Αυτό οδήγησε στο κλείσιμο της αγοράς. Κλείσανε πολλές εταιρείες, αλλά έμεινε ένα έλλειμμα το οποίο πρέπει να πληρωθεί. Μετά από έξι μήνες, τον Φεβρουάριο 2022, ανέβηκαν οι τιμές στη λιανική γιατί υπάρχει μια μεθοδολογία αναπροσδιορισμού του πλαφόν (αναπροσαρμόζεται ανά έξι μήνες με βάση τις τιμές χονδρικής της προηγούμενης περιόδου), οπότε το κόστος τελικά μετακυλίσθηκε με χρονική καθυστέρηση. Άρα επομένως παρακολουθούμε το τι γίνεται και αυτό το οποίο θεωρούμε ότι τελικά θα γίνει και στη χώρα μας είναι αυτό το οποίο είναι ρεαλιστικό. **Δεν γίνονται πράγματα που δεν είναι ρεαλιστικά. Το ρεαλιστικό είναι ότι δεν έχουμε κάποιο τρόπο να τροφοδοτούμε οποιαδήποτε αύξηση της χονδρεμπορικής όπως υπάρχει στην Νορβηγία για παράδειγμα**, γιατί αυτό που λείπει είναι μια παράμετρος που να καλύπτει το δυνητικό έλλειμμα αν οι διεθνείς τιμές φυσικού αερίου είναι πάρα πολύ υψηλά.

Νομίζω **το σχήμα**, το οποίο και μάλιστα το προτείνουμε και **στο παράρτημα 2 που σας έχουμε στείλει, ή θα είναι μια συνέχιση της μεθοδολογίας την οποία κάναμε για τον προσδιορισμό των κερδών, ώστε να υπάρχει μια συνέχεια ή μια υιοθέτηση ενός πλαφόν αποζημίωσης στη χονδρεμπορική ανά τεχνολογία**. Για παράδειγμα, οι ΑΠΕ να αποζημιώνονται από τη χονδρική με μια τιμή 85 ευρώ τη μεγατοβατώρα, ενώ οι λιγνιτικές μονάδες και οι μονάδες φυσικού αερίου να αποζημιώνονται με το δικό τους μηχανισμό. Να γίνεται εκκαθάριση ex-ante όπως λέμε, τη στιγμή δηλαδή της εκκαθάρισης από το χρηματιστήριο ενέργειας, το HEnEx-Clear, για να μην μετακυλισθεί στους Προμηθευτές και στους καταναλωτές. Αυτό, όμως, **είναι η αλήθεια ότι δεν μπορούσε να γίνει χωρίς τη συναίνεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία αποδεικνύεται ιδιαίτερα αργή, όπως ξέρετε, σε οποιοσδήποτε αποφάσεις**. Νομίζω, αυτή τη στιγμή, η πολιτική πρωτοβουλία είναι να προχωρήσει άμεσα. Απ' όσο γνωρίζουμε, τεκμηριώνεται αναλυτικά ένα νέο σχήμα το οποίο είναι πολύ πιθανό να γίνει αποδεκτό από την Ε.Ε. και να ισχύσει από την 1η Ιουλίου, λίγο πολύ στο σκεπτικό το οποίο σας εξήγησα. **Αυτό αφορά τη μόνιμη λύση**.

Ενεργειακό κόστος και μείγμα χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

Οφείλω, επίσης, κάτι να πω, για να έχουμε μια αίσθηση της πραγματικότητας. **Τα δεδομένα αυτή τη στιγμή είναι αμείλικτα. Τα δεδομένα είναι ότι έχουμε το 40% με 50% περίπου του μείγματος, που είναι από φυσικό αέριο και από εισαγωγές, οι οποίες έχουν ένα αυξημένο κόστος, που εξαρτάται από τις διεθνείς τιμές του φυσικού αερίου. Αυτό, όσο δεν πέφτουν οι διεθνείς τιμές του φυσικού αερίου, δεν μπορούμε ενδογενώς να το απομειώσουμε**. Δεν υπάρχει κάποιος τρόπος, είναι ξεκάθαρο αυτό. Και

για το λόγο αυτό, **δεν μπορεί να υπάρξει οποιοδήποτε πλαφόν στη λιανική, που να είναι εγγυημένο με βεβαιότητα.** Άρα, μπορεί να υπάρξει μία εκτίμηση ενός πλαφόν, ένα έμμεσο πλαφόν λιανικής, το οποίο πιθανόν να αναπροσαρμόζεται προς τα πάνω ή προς τα κάτω, μέσω των επιδοτήσεων από το ΤΕΜ, ανάλογα με τις διεθνείς τιμές του φυσικού αερίου.

Είμαστε όσο πιο διαφανείς γίνεται. Είναι και οι χαρακτήρες μας έτσι. Καθαρά πράγματα. Όποιος θέλει οτιδήποτε, μπορεί να έρθει να του δείξουμε με μεγάλη λεπτομέρεια. Καλούμε όποιον θέλει, να του δείξουμε ό,τι θέλει. Δεν έχουμε κανένα πρόβλημα.

Θα ήθελα να απαντήσω κάτι για τα **κέρδη της προμήθειας φυσικού αερίου.** Στο πόρισμά μας μέσα, αναφέρουμε ότι θα το στείλουμε. Δεν το έχουμε ολοκληρώσει γιατί δεν απάντησαν οι εταιρείες. Δεν είπαμε ότι δεν θα το φέρουμε. Δεν ξέρω γιατί ειπώθηκε αυτό. Αυτό το γράφουμε και ρητά και στο ενημερωτικό σημείωμα, είναι ότι θα το στείλουμε σε ένα δεύτερο χρόνο και μάλιστα, προφανώς θα αποτυπωθούν και οι εταιρείες, όπως η ΔΕΠΑ Εμπορίας, που έχουν αυξημένα κέρδη. Εκεί, η αλήθεια είναι ότι στη λιανική, δεν έχουμε τη δυνατότητα ανάπτυξης μηχανισμού αντίστοιχου με αυτού στη χονδροεμπορική. Άρα, αναγκαστικά θα παραθέσουμε τις οικονομικές καταστάσεις, γιατί ο έλεγχος στη λιανική, είναι εξαιρετικά δύσκολος. Άρα, θα αποτυπώσουμε τα μεγέθη της τριετίας 2019- 2020 -2021 και μετά, προφανώς, τη φορολογική πολιτική την κάνει η πολιτική ηγεσία. Άρα, εκτιμούμε και εκεί ότι θα προβεί, ενδεχομένως, σε φορολόγηση κερδών μεμονωμένων εταιρειών. Όμως, στην προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας στη λιανική, η αλήθεια είναι, ότι έχουν ζημιές οι εταιρείες. Είναι αληθές αυτό. Άρα εκεί εκτιμούμε ότι δεν θα υπάρξει κάποια φορολόγηση.

Τώρα, όσον αφορά την ενεργειακή πολιτική και το μείγμα, **είναι σαφές ότι για το αυξημένο κόστος που υπάρχει, κύρια αιτία είναι το μεγάλο ποσοστό του φυσικού αερίου.** Το μείγμα μας. Αυτή είναι η βάση του προβλήματος. Για την ενεργειακή πολιτική της χώρας δεν έχουμε αρμοδιότητα. Συμμετέχουμε στο ΕΣΕΚ, στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, το οποίο μάλιστα τώρα, η πολιτική ηγεσία κάνει μια αναθεώρηση, προκειμένου να λάβει υπόψη τα νέα δεδομένα. Εκεί συμμετέχουμε, όπως όλοι οι συμμετοχοί, με τις απόψεις μας. Προφανώς, όμως, **η εθνική ενεργειακή πολιτική είναι κυβερνητική πολιτική.** Όπως και **οι εμπορικές πολιτικές είναι απόφαση των εταιρειών.** Σίγουρα είναι, ιδιαίτερα, θετικό το ότι οι εταιρείες, όπως και η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού, πλέον, δεν έχει ζημιές, όπως στο παρελθόν. Αυτό έχει βοηθήσει. Όπως είδατε πρόσφατα και με τις αναφορές μας, δεν έχει οφειλές προς τους διαχειριστές. Αυτό βοηθάει, προφανώς, στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς. Θεωρώ ότι δεν είναι καθόλου αυτονόητο. Το ίδιο βέβαια θέλουμε για όλες τις εταιρείες και για τον λόγο αυτό ασκούμε ιδιαίτερη πίεση.

Ρόλος της Αρχής

Όσον αφορά ρόλο της Αρχής, προσπαθούμε και προφανώς εσείς μπορείτε να κρίνετε αν τα καταφέρνουμε ή δεν τα καταφέρνουμε καλά. **Αυτό νομίζω το οποίο είναι αναγνωρίσιμο από όλους είναι ότι έχουμε δραστήριο ρόλο, το ξέρει η αγορά ότι είμαστε «από πάνω».** Καλούμε τους προμηθευτές, καλούμε τους παραγωγούς, σε ακροάσεις πολύ συχνά. Δεν έχουμε παθητικό ρόλο, δεν είναι στην ψυχρόσυνθεσή μας ο ρόλος αυτός να το ξέρετε. Θα θέλαμε να είχαμε περισσότερο. Το θέμα της υποστελέχωσης δεν το βάζουμε ως δικαιολογία. Είμαστε πολύ υπερήφανοι και κάνουμε τη δουλειά μας και την κάνουμε ανεξαρτήτως στήριξης, είναι δεδομένο αυτό. Μπορώ, όμως, να σας πω πρακτικά, για παράδειγμα στη λιανική μέσα στο 2021 από τα 6 στελέχη μας τα 4 αποχώρησαν, οπότε έπρεπε να

ξαναχτίσουμε αυτήν τη δραστηριότητα. Αυτό είναι λογικό να μας δημιουργεί κάποιες καθυστερήσεις και για το λόγο αυτό ενδεχομένως οι ακροάσεις μπορούσαν να έρθουν λίγο νωρίτερα ή λίγο αργότερα, αλλά η ραγδαία αποχώρηση στελεχών είναι ένα δεδομένο. Με βάση αυτό, όμως, κάνουμε διαρκή αναπροσδιορισμό των προτεραιοτήτων μας, δουλεύουμε σαν task force, όπου αξιοποιούνται στελέχη για να υποστηρίζουν άλλους τομείς. Δουλεύουμε σαν επιχείρηση, το ξέρουν τα στελέχη και νομίζω και η Ολομέλεια το αναγνωρίζει αυτό, έτσι **ώστε να καλύπτουμε τα όποια συγκυριακά κενά μπορούν να υπάρχουν. Ελπίζω να ανταποκρινόμαστε.**

Οφείλω να σας πω κάτι, το οποίο όταν μας είχατε επιλέξει πριν σχεδόν δύο χρόνια το είχα αναφέρει, τότε θεωρώ ότι η Αρχή δεν είχε την αναγνωρισιμότητα την οποία έχει. Το κρίνετε προφανώς εσείς. Είχαμε πει ότι **ο ρόλος μας είναι να είμαστε ενεργητικοί συμμετέχοντες στη λήψη απόφασης και στη διαμόρφωση της θέσης σε ευρωπαϊκό κι άλλο επίπεδο. Αυτό το πετύχαμε. Αλλάξαμε θέσεις του ACER, αυτό δεν έχει ξαναγίνει.** Επίσης, να ξέρετε ότι έχουμε πάρει πρωτοβουλία και τον άλλο μήνα έχουμε συναντήσεις με το Regulatory Authority Advisory Committee του East-Med Gas Forum για να έχουμε ενεργό ρόλο και στη ρυθμιστική πολιτική της περιοχής της **Ανατολικής Μεσογείου.** Έχουμε μία εκδήλωση τον επόμενο μήνα, μαζί με το National Association of Regulatory Utility Commissioners (NARUC) των ΗΠΑ, σχετικά με το ρυθμιστικό πλαίσιο **στα Δυτικά Βαλκάνια.**

Σας έδειξα στην αρχή της παρουσίασης ότι ήμασταν μαζί με τα Δυτικά Βαλκάνια η τελευταία χώρα που μπήκε στο Target Model και γρήγορα καλύψαμε σημαντικό κενό. Προφανώς δεν είμαστε τέλειοι και **διεκδικούμε ενεργό ρόλο, το οποίο είναι καλό και σαν ήπια ισχύ, όπως καταλαβαίνετε, για την περιοχή.** Ο ρόλος του Ρυθμιστή είναι σημαντικός και για αυτό πρέπει να στηρίζεται ο Ρυθμιστής, γιατί μπορεί να επηρεάζει την ενεργειακή πολιτική στην ευρύτερη περιοχή και να διαμορφώνει ένα πλαίσιο που να επιτρέπει και σε ελληνικές εταιρείες να δραστηριοποιούνται στις χώρες αυτές. Έτσι οραματιζόμαστε το ρόλο της Αρχής, ελπίζουμε να το κάνουμε σωστά.

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιοδήποτε στοιχείο όσες φορές θέλετε να μας καλέσετε και για οποιοδήποτε θέμα. Η πλήρης διαφάνεια είναι στην παιδεία και στην κουλτούρα μας. Αλλά παρακαλώ να θεωρείται αυτονόητο ότι είμαστε Ανεξάρτητη Αρχή, είναι αδιαπραγμάτευτο ότι δεν παίρνουμε εντολές, κάνουμε ό,τι θεωρούμε τεχνοκρατικά σωστό και το μόνο κριτήριο της απόφασής μας είναι σε 20 χρόνια να μπορώ να εξηγήσω στα παιδιά μου ότι κάναμε αυτό, γι' αυτόν και γι' αυτόν τον λόγο. Ευχαριστώ πολύ.